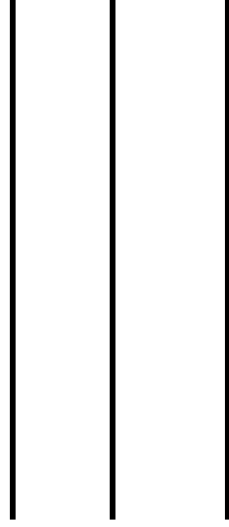

आर्थिक बर्ष २०७५/०७६ को
बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम
बजेट बक्तव्य
एवं
स्वीकृत बार्षिक कार्यक्रम

कालिका नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
रेडक्रसग्राम, चितवन
२०७५

कालिका नगरपालिका नगर सभाको बैठकमा २०७५ साल असार
१० गते नगरप्रमुख श्री खुमनारायण श्रेष्ठले प्रस्तुत गर्नुभएको

आर्थिक बर्ष २०७५/०७६ को
बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

नगरसभाबाट स्वीकृत मिति: 2075/03/14

कालिका नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
रेडक्रसग्राम, चितवन
२०७५

आर्थिक वर्ष २०७५/०७६ का लागि कालिका नगरपालिका दोश्रो

नगरसभामा

प्रस्तुत बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

श्री उपप्रमुखज्यू

नगर सभाका सदस्यज्यूहरू

नेपाल सरकारको मिति २०७२ असोज १ गतेको निर्णयानुसार साविकको शक्तिखोर गाउँ विकास समिति, जुटपानी गाउँ विकास समिति र पदमपुर गाउँविकास समितिलाई समावेश गरी स्थापना भएको यस नगरपालिका कालिका नगरबासी जनताको चाहना र प्रयासबाट नेपालको संविधान बमोजिम नेपालको स्वतन्त्रता, सार्वभौमिकता, भौगोलिक अखण्डता, राष्ट्रिय एकता, स्वाधिनता र स्वाभिमानलाई अक्षुण्ण राखी नेपालको संघीय लोकतान्त्रिक गणतान्त्रिक राज्यको रूपमा पुनःसंरचना गर्ने सिलसिलामा सवन्त २०७३ साल फागुन २७ गते स्थानीय तहहरूको स्थापना हुँदा साविकको सिदी गाउँ विकास समिति समेत समावेश भई हालको कालिका नगरपालिका संविधानतः एक स्थानीय तहको रूपमा स्थापना भएको हो । कालिका नगरबासी जनताको सार्वभौम अधिकार, स्वतन्त्रता र स्वःशासनको अधिकारलाई आत्मसात गर्दै, नगरबासीहरूको समृद्धि र सुशासन सहितको समग्र विकासको चाहनालाई हृदयंगम गर्दै, समाजमा रहेका सबै प्रकारका विभेदको अन्त्य गर्दै बहुसाँस्कृतिक, बहुधार्मिक तथा भौगोलिक विविधतायुक्त नगरपालिकाको विशेषताहरूलाई आत्मसात गरी विविधता सहितको एकता र ऐक्यवद्ध सामाजिक संरचना र सहिष्णुता र सद्भावलाई प्रवर्धन गरी आर्थिक, सामाजिक रूपमा समृद्ध सामाजिक न्याय सहितको अनुकरणीय नगरपालिका निर्माणका गर्ने संकल्पका साथ जनमुखी, स्वच्छ र उत्तरदायी प्रशासन मार्फत नगरपालिकालाई वैभवशाली र समृद्ध स्थानीय तहको रूपमा स्थापित गर्ने दिशामा कालिका नगरपालिका अगाडि बढेको छ ।

कालिका नगरपालिकाको निर्वाचित पहिलो प्रमुखका हैसियतले आर्थिक वर्ष २०७५/०७६ मा अमलम्वन गरिने विकासका नीतिहरू यस गरिमामय सम्मानित नगरसभामा प्रस्तुत गर्न पाउँदा म अत्यन्तै गौरवान्वित महशुस गरेको छु । यस ऐतिहासिक क्षणमा मुलुकमा सामाजिक न्याय, नागरिक स्वतन्त्रता, संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको स्थापनाका निम्ति आफ्नो प्राण बलिदानी गर्ने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात वीर शहिदहरू प्रति हार्दिक श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु र घाईतेहरू प्रति समेत सम्मान प्रकट गर्न चाहन्छु ।

पूर्वमा खैरहनी नगरपालिका पश्चिममा भरतपुर महानगरपालिका उत्तरमा इच्छाकामना गाउँपालिका दक्षिणमा रत्ननगर नगरपालिका बिच रहेको यस नगरपालिका पर्याप्त अवसर र सम्भावनाको खानीको रूपमा रहेको छ । यदपी छोटो सस्थागत इतिहास बोकेको नगरपालिकाको सिमित श्रोत र साधनबाट नगरबासीहरूको उच्च आकांक्षा र अपेक्षा पूरा गर्नु चुनौतिपूर्ण कार्यहरूको रूपमा लिएको छु । नगरबासीहरूको सलंगनता, सहयोग, सुझाव र सुभक्षा प्राप्त भएमा विकासका थुप्रै सम्भावनाहरू पनि सँगसँगै देखेको छु । अग्रगामी विकास र आर्थिक समृद्धिका लागि विकासका उपयुक्त नीति, योजना र कार्यक्रम छनौट, तर्जुमा र कार्यान्वयनको विस्तृत कार्ययोजना बनाएर अघि बढ्नु अनीवार्य शर्त भएको छ । कालिका नगरपालिकाको आर्थिक, सामाजिक तथा भौतिक विकासका लागि उद्यमी, व्यवसायी, विकास साझेदारहरू, सामाजिक संघ संस्था, वुद्धिजीवीहरूको सलंगनता र सहयोगको नगरपालिकाले सदैव अपेक्षा राखेको छ ।

श्री नगर उपप्रमुखज्यू

नगर सभाका सदस्यज्यू हरू,

अब म यस कालिका नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष 2075/76 का लागि लिइने वार्षिक विकासका नीतिहरू यहाँहरू समक्ष प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

1. नेपालको संविधान बमोजिम संघीयता कार्यान्वयनको सिलसिलामा संघीय सरकारबाट यस नगरपालिका अन्तरगत हस्तान्तरण भई आउने सरकारी निकाय, कार्यक्रम तथा कर्मचारीहरूको व्यवस्थापनलाई उचित प्राथमिकता दिइनेछ । यसै अनुरूप हस्तान्तरण भइ आउने तथा नगरपालिकाको मौजुदा जनशक्तिबाट प्रभावकारी सेवा प्रवाहका लागि कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ । स्थानीय तहमा स्थानीय सरकारको अनुभूति गराउन सरकारी निकायको पहुँच तथा संस्थागत सबलीकरणमा जोड दिइनेछ । आगामी आर्थिक वर्षलाई समृद्ध कालिका नगरपालिकाको रूपरेखा तथा योजना तर्जुमा र कार्यान्वयनको खाका तयार गर्ने आधार वर्षको रूपमा लिइनेछ ।

आर्थिक विकास: कृषि, उद्योग, वाणिज्य, पर्यटन, सहकारी र वित्तिय क्षेत्र

2. आर्थिक विकासमा कृषि क्षेत्रको योगदानलाई वृद्धि गर्न कृषि क्षेत्रको विविधीकरण, व्यवसायिकरण र आधुनिकीकरण गर्दै लैजाने नीति लिइनेछ । कृषि क्षेत्रको विविधीकरण र व्यवसायिक कृषि प्रणाली विकास गर्न विभिन्न खेतीहरूको जोन र पकेट क्षेत्रको स्थापना गरी कृषि क्षेत्रमा व्यवसायीकरण र कृषि उत्पादनमा विशिष्टीकरण गर्दै लगिनेछ ।
3. पशुपालन, मौरीपालन, फलफूल खेती, पंक्षी फार्महरूको विकास गर्न विशिष्टीकृत जोन तथा पकेट क्षेत्र स्थापना गर्ने र विकास गर्ने कार्यक्रम अन्तरगत यसै वर्ष मौरी जोन स्थापनाकाको कार्य प्रारम्भ गरी आगामि वर्ष यस कार्यलाई पूर्णता दिइनेछ ।
4. कृषि खेतीलाई व्यवसायीकरण, बजारीकरण र विस्तारीकरणको लागि आवश्यक पर्ने पूर्वाधार सिंचाइ, शितगृह, संकलन केन्द्र, माटो परीक्षण र सहकारी मार्फत सञ्चालित कृषि बजार तथा कृषि सञ्जालीकरण मार्फत नगरपालिका क्षेत्रभित्र कृषि उत्पादको प्रवर्धनमा जोड दिइनेछ ।
5. दुग्ध उत्पादनलाई प्रोत्साहन गर्न सहकारी क्षेत्रसँगको सहकार्यमा दुग्ध उत्पादक कृषकहरूलाई व्यवसायिक क्षमता विकास, उत्पादनको बजारीकरण र पशु तथा बाली विमा लगायतका उत्प्रेरणाको कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
6. सहकारी क्षेत्रलाई नगरपालिकाको आर्थिक र सामाजिक विकासमा क्रियाशिल गराउन सहकारी सम्बन्धी स्थानीय कानूनी र नीतिगत पूर्वाधार तयार गर्ने र क्षमता विकास मार्फत विकास गरी यस क्षेत्रलाई प्रोत्साहन गर्ने र पारदर्शिता र व्यवसायिकता विकास गरी समग्र सहकारी क्षेत्रको व्यवस्थापन र नियमन गरिनेछ ।
7. नेपाल सरकारले यस नगरपालिका क्षेत्रमा राष्ट्रिय स्तरको औद्योगिक क्षेत्र स्थापना गर्ने पूर्व घोषणा गरे बमोजिम उक्त औद्योगिक क्षेत्रबाट यस नगरपालिका क्षेत्रका उद्यमी, व्यवसायी हरूको हित प्रवर्धन तथा नागरिकलाई रोजगारीको अवसर प्राप्त हुने गरी औद्योगिक क्षेत्रको आधार तयार गर्न नगरपालिका प्रयत्नशिल रहनेछ ।
8. पर्या-पर्यटन विकास र भू-जलाधारको संरक्षण एवं जलवायु अनुकुलनका लागि नगरपालिका क्षेत्र भित्रका सिन्ति झरना, चमेरे गुफा जस्ता पर्यटकिय सम्भावना बोकेका स्थानहरूको विकासमा, पर्यटन पदमार्ग, होमस्टे साँस्कृतिक पहिचान जस्ता पर्यटकीय क्रियाकलापमा जोड दिदै अन्य धार्मिक, ऐतिहासिक, तथा पुरातात्विक सम्पदाहरूको पहिचान विकास एवं व्यवस्थापनमा जोड दिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

9. नगरपालिका भित्रका सहकारी, बाणिज्य बैंक, विकास बैंक लगायतका वित्तीय संस्थाहरूसँग सहकार्य गरी जनतालाई नजिकबाट लघु वित्त, लघु कर्जा लगायतका वित्तीय सेवा प्रदान गरी स्वरोजगार एवं पेशाको आधुनिकीकरण र व्यवसायीकरण गर्दै स्थानीय सीपमा आधारित र श्रममूलक घरेलु तथा साना उद्योगहरूको व्यवस्थापन, क्षमता विकास र प्रवर्द्धन गर्ने कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
10. नगरपालिकाको राजस्व प्रशासनको क्षमता विकास गरी राजस्व संकलनलाई प्रभावकारी बनाईनेछ । नगरपालिका भित्रका राजस्वका क्षेत्रहरूको दायरा बढाइने, कर तथा राजस्व तिर्ने नागरिकलाई प्रोत्साहन गर्ने, व्यवसाय दर्ता र नविकरण गरी सञ्चालन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ । राजस्वका सम्बन्धमा नागरिक शिक्षा मार्फत कर तिर्नुपर्ने नागरिक दायित्वका बारेमा जनचेतना अभिवृद्धि गरिनेछ ।

सामाजिक विकास: शिक्षा, खेलकुद, संस्कृति प्रवर्धन, खानेपानी, स्वास्थ्य तथा लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण

11. आधारभूत शिक्षामा सबैको पहुँचको लागि विशेष सहयोगको नीति अवलंबन गरिनुका साथै उच्चस्तरीय तथा गुणस्तरीय शिक्षालाई आधारभूत हकको रूपमा स्थापना गर्ने नीति लिइनेछ ।
12. दक्ष जनशक्तिको उत्पादन, व्यापक सीपयुक्त जनशक्ति स्थानीय तहमै व्यवस्थापन गर्न व्यापक शिक्षामा जोड दिई, प्रविधिक शिक्षामा विद्यार्थीहरूको पहुँच बढाउने नीति अवलंबन गरिनेछ । आगामी वर्ष नगर क्षेत्रमा एक प्राविधि शिक्षालय, कम्तिमा एउटा माध्यमिक विद्यालयमा १२ कक्षासम्म विज्ञान विषयको अध्यापन हुने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
13. नगरपालिकाको शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरणका लागि निरन्तर अनुगमन, उत्कृष्ट विद्यालय र शिक्षकहरूलाई प्रोत्साहन, दण्ड र पुरस्कारको उचित प्रयोगबाट शिक्षकहरूमा सकारात्मक उत्प्रेरणा, विद्यालयमा रहेका शिशु शिक्षिकाहरूलाई प्रोत्साहन, प्रविधिमा आधारित शिक्षण सिकाई प्रणालीको विकास, अतिरिक्त क्रियाकलाप तथा खेलकुदको विकास गर्ने कार्यक्रम ल्याइनेछ । चेपाड विद्यार्थीलाई छात्रवृत्ति प्रदान गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
14. विद्यालयमा स्वच्छ खानेपानीको व्यवस्थाका लागि आधुनिक खानेपानी प्रविधि विस्तारमा जोड दिइनेछ ।
15. नगरपालिका भित्र स्वच्छ र सुलभ खानेपानीको आपूर्तिलाई प्राथमिकतामा राखिनेछ । आगामी वर्ष भित्र खानेपानीको लाईन विस्तार गरिनेछ साथै आगामी ४ वर्षभित्र सतप्रतिशत नगरबासीहरूको स्वच्छ खानेपानीमा पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ ।
16. खानेपानीको समस्यामा भएका समुदायहरूमा सहज र सुलभ तरिकाबाट खानेपानी उपलब्ध गराउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।
17. वातावरण मैत्री स्थानीय शासन तथा पूर्ण सरसफाईयुक्त नगरपालिका बनाउनको लागि आवश्यक कदम चालिनेछ । विकासका अन्तर्राष्ट्रिय, राष्ट्रिय र स्थानीय साझेदारहरूसँगको सहकार्यमा वातावरण र पर्यावरणीय प्रणालीको संरक्षणका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ ।
18. स्वास्थ्यलाई नगरबासीहरूको आधारभूत हकको रूपमा स्थापना गर्ने नीति लिई स्वास्थ्यमा सबैको पहुँच विस्तार गरिनेछ । स्वास्थ्य चौकी तथा संस्थाहरूको स्तरोन्नति गर्दै नियमित अनुगमन, नगरपालिकामा २५ शैयाको सुविधा सम्पन्न अस्पतालको स्थापना र सञ्चालन, स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट निशुल्क औषधिको उपलब्धता सुनिश्चित गरिनेछ । स्वास्थ्यमा सबैको पहुँच बढाउन स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रमलाई यस नगरपालिकामा प्रभावकारी बनाउन पहल गरिनेछ ।

19. नगरभित्रका बालबालिकाको स्वास्थ्यलाई उच्च प्राथमिकता दिदै प्रस्तावित बाल अस्पताल निर्माणमा जोड दिइनेछ ।
20. लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणलाई प्रत्याभूत गर्न महिला, बालबालिका, दलित, जनजाती, अपाङ्ग, अल्पसंख्यक, पिछडिएको वर्ग, भूमिहीन, वृद्ध तथा विपन्न वर्गहरूको शिक्षामा सहभागिता र व्यवसायिक सीप विकासमा जोड दिइने छ । दलित, दलित महिला लगायतका महिलाहरूलाई व्यवसायिक सीप विकास गरी उद्यमी बनाउन आयमुलक, शिपमुलक तालिम प्रदान गरी आय आर्जनमा वृद्धि गरी स्वरोजगार, आत्मनिर्भर हुने गरी सशक्तिकरणमा जोड दिइनेछ ।
21. भौतिक संरचना निर्माण गर्दा अपाङ्ग मैत्री बनाउने तथा अनाथ व्यक्तिहरूको लागि सशक्तिकरण गर्ने नीति लिइनेछ ।
22. जेष्ठ नागरिक भत्ता लगायतका सामाजिक सुरक्षाका कार्यक्रमलाई सहज र सरल तरिकाबाट वितरण गरिने व्यवस्था मिलाइने छ । साथै विपन्न वर्गहरूको लगत संकलन गरी स्वरोजगार सिर्जना हुने खालका कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
23. विपन्न वर्गको शिक्षामा सहभागिता र सिप विकास, जेष्ठ नागरिक परिचयपत्र, अति विपन्न वर्गलाई आवासको व्यवस्था, जातिय छुवाछुत र भेदभावलाई अन्त्य गर्नका लागि जनचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
24. कालिका नगरपालिकाका लोपोन्मुख संस्कृतिको संरक्षण र विकासमा विशेष ध्यान दिइनेछ ।

पूर्वाधार विकास: उर्जा, सञ्चार, स्थानीय सडक, पुल, सिंचाई, खानेपानी पूर्वाधार, भवन तथा सहरी विकास

25. व्यवस्थित बसोबास र सुन्दर सहर निर्माणका लागि एकिकृत शहरी विकासको अवधारणा अनुरूप आगामी वर्ष कालिका नगरपालिकामा कम्तिमा दुईवटा शहरहरूको डिपिआर सहितको सहरी योजना तयार गरीनेछ ।
26. नगरपालिका क्षेत्रमा सडकको न्यूनतम मापदण्ड तोकी नगरपालिका भित्रका सडकहरू कालोपत्रे गर्दै लैजाने, सहायक सडकहरूलाई मुख्य सडक सञ्जालसंग जोड्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ । नगरस्तरीय यातायात गुरुयोजना मार्फत मुख्य मुख्य सडकहरूको सञ्जाल निर्माण र विकास गरिनेछ । पहाडी मार्ग निर्माणलाई विशेष प्राथमिकता दिइनेछ ।
27. भवन आचार संहिताको पालना र कार्यान्वयन गरी व्यवस्थित बस्ति तथा सहरी विकासका लागि नक्सा पास नगरी घर बनाउने कार्यलाई पूर्ण प्रतिबन्ध लगाइनेछ । व्यवस्थित शहरी विकासका लागि नगरपालिकामा नगर यातायातको व्यवस्था गरिनेछ ।
28. पूर्वाधार विकास लगायतका समग्र विकासका योजना तथा कार्यक्रममा विज्ञहरूको संलग्नता गराई विकासका योजनाहरूलाई प्रभावकारी र उपलब्धीमूलक बनाउनका लागि कालिका नगरपालिका भित्र विज्ञहरूको समुह गठन गरिनेछ ।
29. कालिका नगरपालिकालाई सुचना तथा प्रविधि मैत्री नगर बनाउनका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ । नगरपालिका भित्र Optical Fiber बिछ्याउने, सेवा प्रवाह गर्दा प्रविधि मैत्री सेवा प्रवाह गर्नका लागि जोड दिने तथा एकिकृत सम्पत्ति कर तथा व्यक्तिगत घटना दर्ता प्रकृत्यालाई यसै वर्ष देखि सम्पूर्ण वडाहरूमा Online प्रविधिमा आधारित बनाइनेछ ।
30. नगर भित्र Land Line टेलिफोन विस्तार कार्यलाई प्राथमिकता साथ अघि बढाईनेछ । नगरपालिका तथा वडा कार्यालय लगाएत सम्पूर्ण वडा कार्यालयका वार्षिक तथा अर्धवार्षिक कार्य प्रगती लगायतका अन्य सबै गतिविधि, सुचना तथा जानकारी Website मार्फत प्राप्त गर्न सकिने कार्य प्रकृत्यालाई अगाडी बढाईनेछ ।

वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन: वातावरण, वन तथा भु-जलाधार, फोहोरमैला व्यवस्थापन, जलवायु परीवर्तन

31. Green City को अवधारणा अनुरूप वातावरण मैत्री विकासलाई प्राथमिकता दिइनेछ । स्वच्छ र स्वस्थ वातावरणमा बाँच्न पाउने हकको सुनिश्चितताका लागि नगरपालिकामा ल्याण्डफिल साईटको निर्माण र मेयर सँग सरसफाई स्वच्छ र हराभरा कालिका हाम्रो अभियान स्वरूप सरसफाई अभियानको थालनी गरिनेछ ।
32. पानीको मुहान, जलाधार तथा नदी संरक्षणका लागि विशेष जोड दिइनेछ । प्राकृतिक विपद् तथा वर्षाको समयमा हुने धन जनको क्षतीलाई मध्यनजर गर्दै यसै वर्ष विपद् व्यवस्थापन ऐन जारी गरिनेछ साथै विपद् व्यवस्थापनका लागि कोष खडा गरिनेछ ।
33. जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रणका लागि बुङखरे खोला डाइभर्सन गरी थाङखोलामा मिसाउने तथा कालिका नगरभित्रका बाढी तथा पहिरो जोखिम क्षेत्रका खोला तथा खहरेमा तटबन्ध गर्ने कार्यलाई अघि बढाइनेछ ।
34. वन तथा वन्यजन्तु संरक्षणका लागि सामुदायिक नगर क्षेत्रका वन उपभोक्ता समुहलाई सशक्तिकरण गरी वन तथा वन्य जन्तुलाई संरक्षण गर्ने कार्यमा आवश्यक पहल गर्नुका साथै सडकको दाँया बाँया वृक्षारोपण गरी हरीयाली कायम गर्ने तथा वातावरण तथा जलवायु अनुकूलन हुने गरी विकासका क्रियाकलाप सञ्चालन गरिनेछ । सामुदायिक वनबाट हुने आमदानीलाई नगरक्षेत्रको वातावरणीय क्षेत्रको विकासका लागि उपयोग गर्ने नीति लिइनेछ ।

संस्थागत विकास सेवा प्रवाह र सुशासन: सामान्य सेवा प्रवाह, सुशासन, सूचना प्रविधिको विकास र तथ्यांक व्यवस्थापन

35. प्रभावकारी चुस्त दुरुस्त गुणस्तरीय सेवा प्रवाहका लागि संस्थागत क्षमता विकास, प्रविधि मैत्री सेवा प्रवाह र उत्तरदायी प्रशासन मार्फत सुशासनलाई प्राथमिकताका साथ अघि बढाइनेछ । भ्रष्टाचारलाई शुन्य सहनशीलताको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
36. नगरपालिकाले प्रवाह गर्ने सेवालाई सरल, सहज तथा सबैको पहुँच योग्य बनाउने नीति लिइनेछ । विभिन्न विषयगत कार्यालयहरुबाट समायोजन भै आउने कर्मचारीहरुको प्रभावकारी व्यवस्थापनको लागि आवश्यक नीति तथा उनीहरुलाई संगठनको काम कारबाहीमा जवाफदेही तथा जिम्मेवारी बनाउन कार्यसंपादन मुल्याङकन तथा योगदानमा आधारित पुरस्कार प्रणालीको सुरुवात गर्ने नीति लिईनेछ । सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा संलग्न कर्मचारी तथा संस्थाको क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम प्राथमिकता साथ सञ्चालन गरिनेछ ।
37. गैरसरकारी संस्थाहरुको कार्यक्रमलाई पारदर्शी र उपलब्धीमूलक बनाउन त्यस्ता संस्थाले कालिका नगरपालिका भित्र कार्यक्रम संचालन गर्दा अनिवार्य रूपमा इजाजत लिने, समन्वय तथा सहकार्य गर्न उत्प्रेरित गर्ने नगरपालिकाको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र बजेटलाई सहयोग पुग्ने खालका कार्यक्रमलाई मात्र इजाजत दिइने छ ।
38. नगर भित्रका गैरसरकारी संस्थाका काम तथा कारबाहीको निरन्तर अनुगमन तथा मुल्यांकन गरिनेछ, नगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम सँग बाझिने गरि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने गैरसरकारी संस्थालाई कारबाहीको दायरामा ल्याइनेछ ।

39. बजारमा देखिने अस्वस्थ प्रतिस्पर्धा, एकाधिकार, मिसावट, अवैध भण्डारणलाई नियन्त्रण गर्न समय समयमा बजार अनुगमन गर्ने व्यवस्था गर्ने, पसल तथा बजार सञ्चालनको नगरस्तरीय मापदण्ड तयार गरी लागु गरिनेछ ।
40. कालिका नगरपालिका क्षेत्रभित्र सुरक्षा व्यवस्थालाई प्रभावकारी बनाउन स्थानीय प्रहरी चौकीहरूको स्तरोन्नती, सुरक्षा संवेदनशील भएका स्थानहरूमा सुरक्षा निगरानी वृद्धि गर्ने र मुख्य बजार क्षेत्रहरूमा प्रविधिको प्रयोग मार्फत सुरक्षा निगरानी बढाइनेछ ।
41. नगर कार्यपालिकाको कार्यालय तथा प्रत्येक वडा कार्यालयमा नागरिक बडापत्र अनिवार्य गरिनेछ । सम्पूर्ण वडा कार्यालयहरू लगाएत नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा डिजिटल नागरिक बडापत्रको व्यवस्था गरिनेछ ।
42. कालिका नगरभित्रका सार्वजनिक सेवा प्रदान गर्ने कार्यालयहरूमा विद्युतीय हाजिरी प्रणालिलाई अनिवार्य गरिनेछ ।
43. सेवाको वरीपरी जनता होइन की जनताको वरीपरी सेवा भन्ने सेवा प्रवाहको मुल मन्त्रलाई आत्मसात गरी समय समयमा वडाहरूमा घुम्ती सेवा टोली तथा घुम्ति शिविर सञ्चालन गरिनेछ । अपाङ्ग परिचय पत्र वितरण कार्य घर घरमा पुर्याइनेछ ।
44. सार्वजनिक सेवामा सबैको सरल तथा सहज पहुँच अभिवृद्धिका लागी कालिका नगरपालिकाको माथिल्लो भौगोलिक क्षेत्रमा समय समयमा एकिकृत घुम्ति सेवा सञ्चालन गरिनेछ । नगरपालिका स्तरीय तथ्याङ्क सङ्कलन तथा व्यवस्थापनको लागि सूचना प्रविधिको प्रयोग मार्फत स्थानीय सूचना प्रणालीको विकास गर्ने र योजना निर्माण तथा छनौटमा वस्तुनिष्ठ तथ्याङ्कलाई आधार लिइनेछ ।
45. नगरपालिका भित्रका बाढी पिडित सुकुम्बासीहरूको तथ्यांक संकलन गर्ने र उनिहरूको बसोबासको उचित व्यवस्थापन गर्न पहल गरिनेछ ।

खुमनारायण श्रेष्ठ
नगर प्रमुख

